

**ILO-asiakirja
1/2017**

**Suomen ILO-neuvottelukunnan
toimintakertomus 2016 ja
toimintasuunnitelma 2017**

Helsinki 2017

ISSN 0782-3290

**Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet**

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Suomen ILO-neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

SUOMEN ILO-NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2016

1. ILO-neuvottelukunnan tehtävät ja työn organisointi

Suomen ILO-neuvottelukunta on Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perussäännön ja vuonna 1976 hyväksytyin kolmikantaneuvotteluja koskevan yleissopimuksen nro 144 sekä sitä täydentävän suosituksen nro 152 mukainen asiantuntijaelin. Se avustaa työ- ja elinkeinoministeriötä ILO:n toimialaan kuuluvien asioiden käsittelyssä. Neuvottelukunnan tehtävät on määritelty Suomen ILO-neuvottelukunnasta annetussa asetuksessa (851/1977).

Valtioneuvosto asetti 12.12.2013 Suomen ILO-neuvottelukunnan ajalle 1.1.2014 – 31.12.2016. Neuvottelukuntaan kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 12 muuta jäsentä, jotka edustavat eri ministeriöitä ja työmarkkinajärjestöjä.

Neuvottelukunta toimii neuvottelu- ja lausunnonantoelimenä asioissa, jotka koskevat:

- 1) vastauksia, joita hallitus antaa Kansainvälisen työkonferenssin työjärjestykseen otettuja asioita koskeviin kysymyksiin ja lausuntoja, joita se antaa konferenssin käsiteltäviksi tulevista tekstiluonnoksista;
- 2) ILO:n hyväksymien uusien yleissopimusten ja suositusten saattamista eduskunnan käsiteltäviksi sekä yleissopimusten ratifioimista ILO:n perussäännön 19 artiklan mukaisesti;
- 3) ratifioimattomien yleissopimusten ja toistaiseksi toteutumatta jääneiden suositusten ottamista uudelleen tarkastettaviksi sopivin väliajoin silmällä pitäen yleissopimusten ratifiointien ja suositusten toteuttamisen edistämistä;
- 4) mahdollisia kysymyksiä, jotka liittyvät Kansainväliselle työtoimistolle ILO:n perussäännön 22 artiklan mukaisesti annettaviin selvityksiin; sekä
- 5) ehdotuksia, jotka koskevat ratifioitujen yleissopimusten irtisanomista.

Neuvottelukunta antaa valtioneuvostolle ja työ- ja elinkeinoministeriölle lausuntoja sekä tekee aloitteita asioista, jotka koskevat:

- 1) Suomen edustusta ILO:n työkonferensseissa ja hallintoelimissä sekä sen järjestämissä kokouksissa ja neuvotteluissa;
- 2) ILO:n päämäärien ja toiminnan tekemistä tunnetuksi kotimaassa;
- 3) ILO:n toimintaan liittyviä muita laajakantoisia tai periaatteellisia kysymyksiä; sekä
- 4) muita ILO:n toimialaan kuuluvia kysymyksiä, jotka työ- ja elinkeinoministeriö osoittaa neuvottelukunnan käsiteltäviksi.

Neuvottelukunnan kokoonpano on liitteenä 1.

1.1. Työjaosto

Työjaosto valmisteleo neuvottelukunnan toimialaan kuuluvia periaatteellisia ja laajakantoisia kysymyksiä ja käsittelee kiireelliset asiat silloin, kun neuvottelukuntaa ei ole mahdollista saada koolle. Jaostossa on yhtä monta työnantaja- ja työntekijäpuolta edustavaa jäsentä. Jaostolla on oikeus kuulla asiantuntijoita.

Kertomusvuoden aikana työjaosto kokoontui seitsemän kertaa. Työjaostossa valmisteltiin neuvottelukunnan kokouksia sekä erityisesti osana Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston (NMR) puheenjohtajuuskautta kolmikantaista ILO:n tulevaisuuskeskusteluun liittyvää Future of Work -konferenssia, joka pidettiin Helsingissä 5. - 6.9.2016. (ks. tarkemmin sivu 4 ja liite 2)

Työjaoston kokoonpano on liitteenä 1.

1.2. Sopimusjaosto

Sopimusjaosto käsittelee kysymyksiä, jotka koskevat ILO:n hyväksymien yleissopimusten ja suositusten suhdetta ja vastaavuutta Suomen kansallisen lainsäädännön ja käytännön kanssa sekä mainituista seikoista ILOlle annettavia raportteja. Tässä tarkoituksessa sopimusjaosto:

- a) käsittelee yleissopimuksia ja suosituksia koskevat luonnokset hallituksen esityksiksi ja antaa niistä lausuntonsa,
- b) käsittelee yleissopimuksia koskevat vuosiraporttiluonnokset ja antaa niistä lausuntonsa,
- c) käsittelee ILO:n toimialakomiteoiden kokouksia varten valmisteltavista raporteista annettavat lausunnot,
- d) selvittää ratifioimattomien yleissopimusten suhdetta kansalliseen lainsäädäntöön ja kyseisten yleissopimusten ratifiointimahdollisuuksia ja antaa tästä määräajoin selonteon neuvottelukunnalle,
- e) valmisteleo muut ILO:n yleissopimusten ja suositusten soveltamiseen ja täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset,
- f) pyrkii osaltaan tekemään ILO:n sopimustoimintaa tunnetuksi,
- g) selvittää ja laatii esityksiä siitä, miten ILOlle annettavien raporttien valmistelua voidaan kehittää. Tässä tarkoituksessa se erityisesti pyrkii yhteistyön kehittämiseen tilastojen tuotannosta vastaavien tahojen kanssa.

Kunnallisen työmarkkinajärjestön (KT Kuntatyönantajat) edustaja kutsutaan asiantuntijana sopimusjaoston kokouksiin silloin, kun niissä käsitellään erityisesti kuntapuolen intressissä olevia asioita.

Kertomusvuoden aikana sopimusjaosto kokoontui neljä kertaa. Jaosto valmisteli ja käsittelee ILOlle annettavat raportit 11 Suomen ratifioiman yleissopimuksen (nro 11, 87, 94, 98, 124, 141, 144, 156, 158, 170 ja 173) noudattamisesta (art 22). Lisäksi jaosto valmisteli raportin ratifioimattomista sopimuksista ja suosituksista (art 19). Tällä kertaa ILO:n raportointipyyntö koski yleissopimuksia nro 167, 176, 184 ja 187 sekä niihin liittyviä suosituksia nro 175, 183, 192 ja 197. Kyseiset sopimukset ja suositukset koskevat työsuojelua rakentamisessa, kaivoksissa ja maataloudessa sekä työturvallisuuden ja -terveyden edistämistä. Koska Suomi on ratifioinut kaikki mainitut sopimukset, ILOlle raportoitii vain suosituksista. Jaostossa käsiteltiin myös Suomen lausunto vanhentuneiden ILO-sopimusten nro 4, 15, 28, 41, 60 ja 67 kumoamisesta.

Sopimusjaosto valmisteli myös Suomen lausunnon ILOlle vuoden 2017 työkonferenssiin liittyen vuoden 2016 työkonferenssin aiheesta, joka koski vuodelta 1944 olevan suosituksen nro 71 (työtilaisuuksien järjestäminen siirtymäkautena sodasta rauhaan) uudistamisesta koskemaan rauhaa, turvallisuutta ja kriisinkestokykyä edistävää ihmisarvoista työtä.

Jaostossa valmisteltiin myös hallituksen esitystä (HE 69/2016 vp) ILO:n pakollista työtä koskevaan sopimukseen nro 29 liittyvän pöytäkirjan hyväksymisestä.

Lausunto ILO:n kyselyyn pakkotyötä koskevien instrumenttien globaalin ratifioinnin edistämisestä käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä.

MLC-sopimuksen liitteisiin vuonna 2014 tehtyjen muutosten täytäntöönpanoa käsiteltiin merimiesasiain neuvottelukunnassa.

Jaostossa keskusteltiin Suomen Yrittäjien asemasta ILO-neuvottelukunnassa.

Sopimusjaoston kokoonpano on liitteenä 1.

2. ILO-neuvottelukunnan toiminta vuonna 2016

2.1. Kokoukset

ILO-neuvottelukunta kokoontui kertomusvuoden aikana viisi kertaa. Neuvottelukunta hyväksyi ILO:lle annettavan nk. ratifioimattomia yleissopimuksia koskevan raportin ILO:n edellä mainituista työturvallisuutta ja -terveyttä koskevista suosituksista (art. 19) sekä raportit 11 Suomen ratifioimasta yleissopimuksesta (art. 22). Neuvottelukunta hyväksyi lausunnon vuodelta 1944 olevan suosituksen nro 71 (työtilaisuuksien järjestäminen siirtymäkautena sodasta rauhaan) uudistamista koskemaan rauhaa, turvallisuutta ja kriisinkestokykyä edistävää ihmisarvoista työtä toisen käsittelyn valmistelusta vuoden 2017 työkonferenssia varten. Konferenssin on tarkoitus hyväksyä asiaa koskeva suositus. Neuvottelukunta hyväksyi myös Suomen lausunnon vanhentuneiden ILO-sopimusten nro 4, 15, 28, 41, 60 ja 67 kumoamisesta. Sopimusten kumoaminen on esillä vuoden 2017 työkonferenssissa. Lausuntoluonnos ILO:n kyselyyn, jonka tavoitteena on edistää pakkotyötä koskevien instrumenttien globaalia ratifiointia, hyväksyttiin neuvottelukunnassa kirjallisessa menettelyssä.

Neuvottelukunta kuuli ulkoasiainministeriön edustajan selvityksen ILOa koskevasta arvioinnista (MOPAN). Keskusteltiin ILO:n työsuojelusopimusten ja työsuojelujohtamista koskevan ISO-standardin suhteesta sekä Suomen Yrittäjien asemasta neuvottelukunnassa.

Neuvottelukunta keskusteli myös tärkeimmistä ILO:n hallintoneuvostoissa käsitellyistä asioista, kuten ILO:n standardien sekä niiden valvontamenettelyjen uudistamisesta, ILO:n työkonferenssin ja hallintoneuvoston toiminnan uudistamisesta ja seuraavien työkonferenssien aiheista.

Neuvottelukunta piti 17.5.2016 yhteisen kokouksen työkonferenssivaltuuskunnan kanssa. Siinä käsiteltiin konferenssin aiheita ja käytännön järjestelyjä. Konferenssin jälkeen käsiteltiin konferenssin seuranta.

2.2. Työkonferenssi

ILO:n 105. työkonferenssi pidettiin Genevessä 30.5. - 11.6.2016. Valtioneuvoston nimittämässä Suomen valtuuskunnassa olivat hallituksen edustajina Liisa Heinonen (TEM) ja Renne Klinge (Suomen pysyvä edustusto Geneve), hallituksen edustajien varajäsenenä Sami Teräväinen (TEM) ja Eeva-Liisa Myllymäki (UM) sekä hallituksen edustajien neuvonantajina Jan Hjelt (TEM) ja Heini Leppänen (Suomen pysyvä edustusto Geneve). Työnantajaedustaja oli Eeva Korolainen (EK) ja neuvonantajana Annaleena Pentikäinen (EK/Elintarviketeollisuus ry). Työntekijäedustajana oli Anu-Tuija Lehto (SAK) varaedustajanaan Risto Kousa (STTK) sekä neuvonantajana Paula Ilveskivi (Akava). Myös oikeus- ja työministeri Jari Lindström sekä eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan edustajat, puheenjohtaja Tarja Filatov ja jäsenet Jaana Laitinen-Pesola, Anders Adlercreutz sekä valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen osallistuivat konferenssiin. Ministeri Lindström käytti Suomen hallituksen puheenvuoron konferenssin täysistunnossa.

Konferenssin komiteat käsittelivät yleissopimusten ja suositusten soveltamista (applikaatiokomitea), ihmisarvoista työtä maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa (yleiskeskustelu) ja suositusta, joka koskee rauhaa, turvallisuutta ja kriisinkestokykyä edistävää ihmisarvoista työtä (ensimmäinen käsittely) ja vuoden 2008 sosiaalisesti oikeudenmukaista globalisaatiota koskevan julistuksen vaikutusten arviointia. Lisäksi konferenssi hyväksyi ILO:n kolmikantaisen merityösopimusta käsittelevän komitean ja henkilöllisyystodistuksia koskevan asiantuntijakokouksen valmistelemat vuoden 2006 merityöyleissopimuksen (MLC) ohjeiston muutokset ja merenkulkijoiden henkilöllisyystodistuksia koskevan yleissopimuksen nro 185 liitteiden muutokset.

EU:n puheenjohtajamaa Alankomaat vastasi yhdessä ulkosuhdehallinnon kanssa EU-koordinaatiosta työkonferenssin aikana.

Konferenssin osana järjestettiin 9.6.2016 Työn maailman huippukokous (World of Work Summit), jonka aiheena oli nuorten mahdollisuudet ihmisarvoiseen työhön.

Työkonferenssista on laadittu valtuuskunnan raportti (ILO-asiakirja 2/2016), jossa on myös esitetty konferenssin keskeiset tulokset. Sähköiseen raporttiin on yhdistetty ILO:n perussäännön mukainen eduskunnan informointi ILO:n työkonferenssin päätöksistä.

2.3. Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston 326. kokoukseen 14. - 24.3.2016 osallistuivat ensimmäisellä viikolla neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen ja toisella viikolla neuvottelukunnan puheenjohtaja Liisa Heinonen sekä Heini Leppänen Geneven pysyvästä edustustosta molempien viikkojen aikana.

Hallintoneuvoston 328. kokoukseen 31.10 - 10.11.2016 osallistuivat ensimmäisellä viikolla neuvottelukunnan puheenjohtaja Liisa Heinonen ja toisella viikolla neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen sekä Heini Leppänen Geneven pysyvästä edustustosta molempien viikkojen aikana. Hallintoneuvostossa esille tulleita kysymyksiä käsiteltiin ILO-neuvottelukunnan kokouksissa.

EU-koordinaatiosta kokousten aikana vastasivat keväällä Alankomaat ja syksyllä Slovakia EU:n puheenjohtajamaan ominaisuudessa yhdessä EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa.

2.4. Pohjoismaiset ILO-koordinaatiokokoukset

Kertomusvuonna pidettiin kolme pohjoismaista hallitusten välistä koordinaatiokokousta ennen kahden hallintoneuvoston istuntoa ja ennen työkonferenssia (Helsingissä 3.3.2016, Tukholmassa 19.5.2016 ja Kööpenhaminassa 25.10.2016). Kokouksiin osallistui Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin ILO-asioista vastaavia virkamiehiä.

Myös näissä kokouksissa esillä olleita asioita on käsitelty neuvottelukunnan kokouksissa.

2.5. Muut ILO-kokoukset

ILO:n kolmikantaisen merityösopimusta käsittelevän komitean kokoukseen 8. - 10.2.2016 ja ILO:n merenkulkijoiden henkilötodistuksia koskevan sopimuksen nro 185 liitteiden uudistamista koskevaan kokoukseen 10. - 12.2.2016 osallistuivat Harri Halme STM:stä ja Susanna Siitonen TEM:stä.

ILO:n työturvallisuutta ja -terveyttä satamissa koskevan ohjeiston uudistamista käsittelevään kokoukseen 21. - 30.11.2016 osallistui Harri Halme STM:stä.

Naisiin ja miehiin työssä kohdistuvan väkivallan torjuntaa koskevaan asiantuntijakokoukseen 3. - 6.10.2016 osallistui Heini Leppänen Suomen pysyvästä edustustosta.

2.6. Pääjohtaja Ryderin vierailu Suomessa 13.6.2016

Pääjohtaja Ryder osallistui presidentti Tarja Halosen perustaman globaalien kestävän kehityksen säätiön ja Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskuksen (SASK) järjestämään seminaariin, johon oli kutsuttu mm. ILO-neuvottelukunnan jäsenet. Seminaarin aiheena oli säällinen työ kestävän kehityksen aikakaudella. Sen puhujina olivat mm. ministeri Lindström ja pääjohtaja Ryder.

2.7. Pohjoismainen kolmikantainen ILO-aiheinen konferenssi Helsingissä 5. - 6.9.2016

Osana Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuskautta neuvottelukunta valmisti osaltaan kolmikantaista ILO-aiheista konferenssia, joka pidettiin Helsingissä 5. - 6.9.2016. Seminaarin aiheena oli The Future of Work and new Forms of Work from the Global and the Nordic Perspectives; Future Priorities of the ILO beyond the Centenary sekä sukupuolten tasa-arvo. Seminaarin tavoitteena oli osallistua pohjoismaisesta näkökulmasta ILO:n käynnistämään Centenary Conversation -keskusteluun ILO:n tulevista haasteista sen valmistautuessa järjestön 100-vuotisjuhlaan vuonna 2019. Tilaisuuteen osallistui kaikkien pohjoismaiden ILO-neuvottelukuntien jäseniä sekä pohjoismaisten työelämäasioita käsittelevien jaostojen jäseniä, työmarkkinajärjestöjen edustajia, ILO:n edustajia sekä pohjoismaisia työelämän ja työelämän tasa-arvon tutkijoita ja asiantuntijoita. Oikeus- ja työministeri Lindström avasi seminaarin, johon osallistui yli 80 henkilöä kaikista pohjoismaista. Konferenssin ohjelma on liitteenä 2.

2.8. Global Gender Dialogue 29.-30.11.2016 Helsingissä

Neuvottelukunta käsittelee ILO:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston järjestämän tilaisuuden valmisteluja. Tilaisuuden avasi oikeus- ja työministeri Lindström. Ohjelma on liitteenä 3.

3. Tiedotustoiminta

ILO-asioista tiedotetaan työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivujen kautta. Suomen valtuuskunnan raporttiin on yhdistetty ILO:n perussäännön mukainen eduskunnan informointi ILO:n työkonferenssin päätöksistä. Raportti julkaistaan sähköisenä. Linkki ao. sivulle: <http://tem.fi/iloa-kokevat-julkaisut-ja-raportit>

3.1. ILO internetissä

Työ- ja elinkeinoministeriön ILO-verkkosivut ovat samalla myös ILOa koskevat esittelysivut. <http://tem.fi/kansainvalinen-tyojarjesto-ilo1>

Alasivuille lisätty lähiajan aineisto on ryhmitelty ILO:n julkaisuihin, ILOlle toimitettuihin raporteihin sekä ILO:n yleissopimus- ja suositusteksteihin.

Suomenkielisen sähköisen esitteen numerotiedot ILOsta ja sen toiminnasta ovat syksyltä 2014.

Lisätietoja ILO:n toiminnasta saa englanniksi, ranskaksi ja espanjaksi ILO:n kotisivulta. <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>

ILO-NEUVOTTELUKUNNAN KOKOONPANO VUONNA 2016 Puheenjohtaja:

Liisa Heinonen, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Varapuheenjohtaja:

Eija Koivuranta, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Johanna Karanko, yksikön päällikkö, ulkoasiainministeriö

Katriina Alaviuhkola, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Mika Happonen, neuvotteleva virkamies, Valtion työmarkkinalaitos

Ritva Liivala, työmarkkinalakimies, Kunnallinen työmarkkinalaitos

Minna Etu-Seppälä, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Mika Kärkkäinen, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Simo Karetie, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Simopekka Koivu, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Katja Lehto-Komulainen, kansainvälisten asioiden päällikkö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Pekka Ristelä, kansainvälisten asioiden asiantuntija, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Risto Kousa, kansainvälisten asioiden päällikkö, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Anne Kaitainen, neuvottelija, Akava ry

Neuvottelukunnan valitsevat sihteerit:

Päivi Kantanen, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö

Sami Teräväinen, hallitussihteeri, työ- ja elinkeinoministeriö

Erja Matikainen, suunnittelija, työ- ja elinkeinoministeriö

TYÖJAOSTON KOKOONPANO

(jaostot on asetettu neuvottelukunnan kokouksessa 12.2.2014)

Puheenjohtaja:

Liisa Heinonen, hallitusneuvos, TEM

Varapuheenjohtaja:

Eija Koivuranta, johtaja, STM

Jäsenet:

Minna Etu-Seppälä, asiantuntija, EK

(varalla Mika Kärkkäinen, asiantuntija, EK)

Katja Lehto-Komulainen, kansainvälisten asioiden päällikkö, SAK

(varalla Risto Kousa, kansainvälisten asioiden päällikkö, STTK)

Jaoston sihteereinä ovat toimineet neuvottelukunnan sihteerit.

SOPIMUSJAOSTON KOKOONPANO

Puheenjohtaja:

Liisa Heinonen, hallitusneuvos, TEM)

Jäsenet:

Marianne Kivistö, hallitussihteeri, STM

Katriina Alaviuhkola, hallitusneuvos, STM

Mika Kärkkäinen, asiantuntija, EK

(varalla Minna Etu-Seppälä, asiantuntija, EK)

Katja Lehto-Komulainen, kansainvälisten asioiden päällikkö, SAK

(varalla Paula Ilveskivi, lakimies, Akava)

Asiantuntijajäsenet:

Albert Mäkelä, lainopillinen asiamies, (Suomen Yrittäjät ry, SY)

Heli Ahokas, lakimies (STTK)

Jaoston sihteereinä ovat toimineet neuvottelukunnan sihteerit.

Program
Nordic seminar:

The Future of Work and New Forms of Work from the Global and the Nordic Perspectives; Future Priorities of the ILO beyond the Centenary

05.09.2016 - 06.09.2016
Helsinki Congress Paasitorni, Helsinki, Finland

Monday, September 5th 2016

Changes occurring in the global labour markets and in Nordic labour markets including the enterprise level as well as on the solutions to be found.

Moderator Bettina Sångbom

12.00 - 13.00 Registration and lunch

Session I

13.00 - 13.15 Opening statement

**Minister of Justice
and Employment
Jari Lindström**

13.15 - 13.45 Key note presentation on ILO research and activities and present and future challenges on new forms of work: Future of work from a global perspective, ILO research and implications of the changing initiatives and responses by the ILO and its constituents.

Raymond Torres,
Director, ILO Research
Department

13.45 - 14.15 What is the Nordic perspective to the new opportunities and challenges in the changing labour markets, in particular collective bargaining?

Kerstin Ahlberg,
L.L.D. h.c., Research
Editor, University of
Stockholm

14.15 - 14.45 Future changes in the labour markets due to globalization, technological change as well as new forms of work, including the enterprise perspective.

Simen Markussen,
Senior Research
Fellow, Frisch Centre,
Oslo

14.45 - 15.15 Coffee break

Session II

15.15 - 15.45 Sectoral level employers' organization and a trade union presenting how they have tackled new challenges in their collective agreement (FI)

Tero Tuominen,
Adviser, The Federation
of Finnish Technology
Industries and
Anu-Hanna Anttila,

Head of Research Unit, The Finnish Metalworkers' Union

- 15.45 - 16.45 Panel discussion and questions from the audience on technological and global challenges and how to find solutions to them in the Nordic countries.
How should the Nordic actors adapt their activities to better reflect globalization and new circumstances?
- Ahlberg, Markussen, Tuominen, Anttila and Danish social partners;
Senior Counsellor **Flemming Dreesen**, Confederation of Danish Employers (DA) and Vice President **Nanna Højlund**, LO, Confederation of Trade Unions
- 19.30 - Dinner

Tuesday, September 6th 2016

How could we better address global challenges and ensure social justice for all men and women in the era of globalization?

Moderator Bettina Sågbom

Session III

- 9.00 - 9.30 Key note:
A Better Future for Women at Work. How do the changes in the labour market affect men and women and how should they be taken into account from the gender mainstreaming perspective inter alia in the context of the ILO initiative of the Future of Work?
- Shauna Olney**, Chief, Gender, Equality and Diversity Branch
- 09.30 - 10.00 Future of work challenges for women and men.
- Antti Kauhanen**, Chief, research scientist, The Research Institute of the Finnish Economy (ETLA)
- 10.00 - 10.30 Which policy measures could best mitigate gender equality gaps in the future labour markets.
- Lisbeth Pedersen**, Head of Research Department, SFI - The Danish National Center for Social Research
- 10.30 -11.00 Presentation of the Tripartite Equal Pay Standard
- Marianna Traustadóttir**, gender equality consultant,

the Icelandic Confederation of Labour (ASI)

11.00 - 11.20 Discussion

11.20 - 11.50 Coffee break

Session IV

11.50 - 12.10 Presentation of ILO activities in Bangladesh (via video connection)

Tuomo Poutiainen, Programme Manager, ILO, Bangladesh

12.10 - 12.40 Presentations of good practices
 - The Global Deal Initiative, **Thomas Janson**, Deputy Director, Swedish Ministry of Employment
 - Promotion of Employers organizations in Vietnam, **Henrik Munthe**, Attorney at Law, Confederation of Norwegian Enterprise NHO

12.40 -13.00 Short summary:
Markus Äimälä, Director, Labour Law and Industrial Relations, Confederation of Finnish Industries EK and
Katarina Murto, Director Finnish Confederation of Professionals STTK

End of the conference

13.00-14.00 Lunch

Global Dialogue on Gender Equality in the World of Work: Nordic Perspectives

29-30 November 2016

Pikkuparlamentti (Little Parliament, Arkadiankatu 3, Helsinki, Finland)

Tuesday, 29 November 2016

SESSION I The Nordic Gender Effect in the Labour Market

Moderator: Ms. Marianne Egelund Siig, Head of Diversity, Nordea

15.30 - 15.40 WELCOME

Mr. Jari Lindström, Minister of Justice and Employment of Finland

GLOBAL VISION FOR WOMEN AND WORK

Ms. Deborah Greenfield, Deputy Director-General for Policy of the ILO

NEW INSIGHTS ON WOMEN AND WORK IN THE NORDIC COUNTRIES

Presentation of preliminary findings on Nordic perspectives on women and work, as extracted from the Gallup World Pool

Mr. Andrew Rzepa, Managing Consultant, Gallup UK

16.30

REALIZING THE NORDIC GENDER EFFECT IN THE LABOR MARKET

High-level panel discussion on Nordic experiences of creating equal opportunities for women and men in the labor market, promoting women in leadership and gender equality in organizational structures, as well as reconciling family and work-life.

Mr. Jari Lindström, Minister of Justice and Employment, Finland

Ms. Christl Kvam, State Secretary of Labour and Social Affairs, Norway

Ms. Ylva Johansson, Minister for Employment and Integration, Sweden

Mr. Henrik Old, Minister of Transport, Infrastructure and Labour, Faroe Islands

Ms. Kristín A. Arnadóttir, Icelandic Ambassador to Finland, Estonia, Latvia, Lithuania and Ukraine

Mr. Vittus Qujaukitsoq, Minister for Industry, Labour and Trade, Greenland

Mr. Jørn Neergaard Larsen, Minister for Employment, Denmark

Mr. Jarkko Eloranta, President, Central Organisation of Finnish Trade Unions (SAK) & Council of Nordic Trade Unions (NFS)

Ms. Deborah Greenfield, Deputy Director-General for Policy of the ILO

NORDIC VISION AND WAY FORWARD

Mr. Dagfinn Høybråten, General Secretary of the Nordic Council of Ministers

18.00

Opportunity for shot interviews with panelists

18.30

DINNER

Restaurant Kaarre 10th floor of Sokos Hotel Vaakuna), Kaivokatu 3, Helsinki

Wednesday, 30 November 2016

SESSION II Striking the Balance between Work and Family

Moderator: Ms. Susan Maybud, Senior Gender Specialist, ILO

Think-piece: The Ultimate Balancing Act: Work and family in the Nordic region

- 9.00 - 9.10 WELCOME AND MESSAGES FROM SESSION I
Mr. Anders Geertsen, Head of Department for Knowledge & Welfare, Nordic Council of Ministers
- 9.10 - 10.30 PANEL PRESENTATIONS AND PLENARY DISCUSSION
This interactive session will present Nordic approaches to achieving gender equality at work through enabling better work-family balance for women and men. The investments made in care and leave schemes as well as possibilities for flexibility at work will be discussed. International experts will provide reflections on the Nordic experiences and provide their own national and regional challenges in reconciling work and family.
This session's think-piece covers the measures taken in the Nordic region to facilitate work-family balance. It points to areas where the Nordic countries have positive experiences to share, as well as where they face challenges.
- Nordic Panel:**
Ms. Salla Toppinen-Tanner, Chief Specialist, Finnish Institute of Occupational Health, Finland
Ms. Marie-Kathrine Poppel, Associate Professor, Ilisimatusarfik - University of Greenland, Greenland
Ms. Ulrika Hagström, Swedish Confederation of Professional Employees, Sweden
- International Panel:**
Ms. Otgonbileg Yura, Ministry of Labour and Social Protection, Mongolia
Ms. Ghislaine Broohm Saizonou, International Trade Union Confederation Africa, Togo
Ms. Sally El Kholly, Federation of Egyptian Industries, Egypt
- Discussant:**
Ms. Laura Addati, Maternity Protection and Work-Family Specialist, ILO
- 10.30 - 11.00 BREAK
- 11.00 - 11.45 GROUP DISCUSSIONS
Based on the issues raised in the panel discussion, the groups will discuss challenges and opportunities for work and family reconciliation.
A. Parental leave schemes
B. Childcare and eldercare
C. Other family-friendly working arrangements
- 11.45 - 12.15 FEEDBACK IN PLENARY
Based on the panel discussion and group work, what are the recommendations for future initiatives related to work-family balance - in the Nordic sub-region and globally?

- 12.15 - 13.00 LUNCH
- 13.00 - 13.15 TRIPARTITE EQUAL PAY STANDARD IN ICELAND: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES
Ms. Rósa Erlingsdóttir, Senior Advisor for Gender Equality, Ministry of Welfare, Iceland

Wednesday, 30 November 2016

SESSION III Boosting Boardroom Balance and Women's Leadership

Moderator: Mr. Kurt Ole Linn, Senior Advisor, Ministry of Children and Equality, Norway

Think-piece: All about Business: Nordic women on boards and in leadership

- 13.15 - 14.30 PANEL PRESENTATIONS AND PLENARY DISCUSSION
This interactive session will present Nordic approaches to achieving gender balance in leadership. Initiatives concerning quotas and targets for gender balance in business, improving and professionalising recruitment processes, and taking action to counter prevailing stereotypes and mind-sets will be discussed. International experts will provide reflections on the Nordic experiences and provide their own national and regional challenges in promoting more women in management and leadership.
This session's think-piece covers how the Nordic countries have promoted greater gender balance in leadership - particularly on company boards-and discusses opportunities for the Nordic region to accelerate change by tackling persistent challenges.
- Nordic Panel:**
Ms. Mari Teigen, Research Professor and Director of CORE, Institute for Social Research, Norway
Ms. Lynn Roseberry, Associate Professor and Equal Opportunities Officer, Copenhagen Business School, Denmark
Ms. Ólöf Júlíusdóttir, PhD Student in Sociology, University of Iceland, Iceland
- International Panel:**
Mr. Rudolph Kuuzegh, Director, Ministry of Employment and Labour Relations, Ghana
Ms. Sabina Islam, Lily Apparels, Bangladesh
Ms. Anna Lee Tuvera, Gender Specialist, International Trade Union Confederation Asia-Pacific, Singapore
- Discussant:**
Ms. Ilka Schoellmann, Senior Employer Specialist, ILO
- 14.30 - 15.00 BREAK
- 15.00 - 15.45 GROUP DISCUSSIONS
Based on the issues raised in the panel discussion, the groups will discuss challenges and opportunities for women to reach management positions and boardroom seats.
A. Overcoming stereotypes
B. Recruitment, promotion and retention processes
C. Voluntary initiatives or quotas

15.45 - 16.15 FEEDBACK IN PLENARY

Based on the panel discussions and group work, what are the recommendations for future initiatives related to women in leadership - in the Nordic sub-region and globally?

16.15 - 16.30 WRAP-UP AND THE NEXT STEPS

Ms. Shauna Olney, Chief of Gender, Equality and Diversity Branch, ILO

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Suomen ILO-neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

SUOMEN ILO-NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2017

1. ILO-neuvottelukunnan toiminta

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) toimii ILO-asioiden vastuuministeriönä. ILO-neuvottelukunta asetettiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi vuoden 2017 alusta. Neuvottelukunnan tehtävät on määritelty asetuksessa 851/1977. Neuvottelukunnan työjaosto ja sopimusjaosto valmistelevat asiat neuvottelukunnalle tehtävajakonsa mukaisesti.

1.1. ILO:n kokoukset vuonna 2017

1.1.1. ILO:n 106. työkonferenssi

Kesän työkonferenssi pidetään 5. - 16.6.2017 Genevessä.

Konferenssissa käsiteltäviä asioita ovat mm.

Yleissopimusten ja suositusten soveltamista käsittelevän komitean asiat

Työvoiman muuttoliike (yleiskeskustelu)

Suosituksen nro 71 (työtilaisuuksien järjestäminen siirtymäkautena sodasta rauhaan) uudistaminen koskemaan rauhaa, turvallisuutta ja kriisinkestokykyä edistävää ihmisarvoista työtä (standardin toinen käsittely)

Vuoden 2008 sosiaalisesti oikeudenmukaista globalisaatiota koskevan julistuksen vaikutusten arviointi (strateginen tavoite, joka liittyy työtä koskeviin perustavaa laatua oleviin periaatteisiin ja oikeuksiin)

Yleissopimusten nro 4, 15, 28, 41, 60 ja 67 kumoaminen

Työkonferenssissa valitaan ILOlle hallintoneuvosto vuosille 2017 - 2020. Suomen hallitus pyrkii pohjoismaiden hallitusten kesken kiertävään hallintoneuvoston paikkaan, joka on tällä hetkellä Norjalla.

1.1.2. Hallintoneuvoston kokoukset

Hallintoneuvosto kokoontuu Genevessä 9. - 23.3.2017 (329. istunto), 17.6.2017 (330. istunto) ja 26.10 - 9.11.2017 (331. istunto).

ILO:n hallintoneuvostossa Norja edustaa pohjoismaisia hallituksia kaudella 2014 – 2017. Suomen hallitus valittaneen hallintoneuvostoon sen kaudelle, joka alkaa kesäkuussa 2017 ja päättyy kesäkuussa 2020.

1.1.3. Muut kokoukset

ILO järjestää vuoden 2017 aikana lukuisia asiantuntijakokouksia ja konferensseja, joita seurataan tarpeen mukaan neuvottelukunnassa.

Osana laajempaa työn tulevaisuudesta käytävää ILO:n 100-vuotisjuhlaa pohjustavaa keskustelua Norja järjestää Oslossa 22.-23.5.2017 ILO:n tiettävästi alustataloutta käsittelevän seminaarin, johon kutsuttaneen myös ILO-neuvottelukunnan jäseniä.

Tällä hetkellä kiinnostavia työryhmiä ovat muun muassa ILO:n standardien uudistamista käsittelevä työryhmä (SRM), jossa Länsi-Euroopasta ovat edustettuina UK:n ja Sveitsin hallitukset sekä Saksan hallituksen edustaja puheenjohtajana sekä ILO:n monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa käsittelevän kolmikantaisen julistuksen uudistamista valmisteleva työryhmä.

Pohjoismaiset hallitusten edustajien väliset ILO-koordinaatiokokoukset pidetään ennen hallintoneuvoston ja työkonferenssin kokouksia sekä tarpeen mukaan työkonferenssin aikana. Niissä vaihdetaan tietoa ja näkemyksiä ajankohtaisista teemoista sekä pohditaan yhteisiä linjauksia.

EU-koordinaatiokokoukset pidetään EU-puheenjohtajamaan ja EU:n ulkosuhdehallinnon aloitteesta ja johdolla muun muassa hallintoneuvoston kokousten aikana sekä työkonferenssin aikana ja myös ennen työkonferenssia. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n kantojen muotoiluun.

Suomi osallistuu aktiivisesti myös IMEC-maiden (teollistuneet markkinatalousmaat) kokouksiin työkonferenssin ja hallintoneuvoston aikana.

ILO-neuvottelukunnan kokouksissa käsitellään mainituissa kokouksissa esillä olevia asioita ja tärkeimmistä kokouksista jaetaan myös kokousraportit.

1.2. Lausunnot ja raportointi ILOlle

ILO-neuvottelukunta käsittelee ILOsta tulevat lausuntopyynnöt ja niihin lähetettävät Suomen vastaukset. Käsitteelyyn on tulossa lausuntopyyntöjä ainakin vuoden 2018 konferenssi aiheesta (naisiin ja miehiin työssä kohdistuvaa väkivaltaa koskeva standardi) sekä yleissopimusten nro 21, 50, 64, 65, 86 ja 104 ja suositusten nro 7, 61 ja 62 kumoamisesta.

Lisäksi neuvottelukunta käsittelee ratifioitujen yleissopimusten soveltamisesta vuonna 2017 annetavat määräaikaishavainnot (ILO:n perussopimuksen artikla 22), jotka koskevat tällä kertaa sopimuksia nro 12, 19, 27, 29, 105, 118, 121, 122, 128, 130, 137, 138, 152, 168, 182 ja 189 ja niihin liittyviä suosituksia.

http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:14000:0::NO:14000:P14000_COUNTRY_ID:102625

Mainitut sopimukset koskevat mm. sosiaaliturvaa, pakkotyön poistamista, lapsityövoiman käytön kieltoa sekä työllisyyspolitiikkaa. Kotitaloustyötä koskevasta sopimuksesta annetaan ensimmäinen raportti.

Vuonna 2017 ratifioimattomia sopimuksia ja suosituksia koskeva raportti on pyydetty työaikaa koskevista yleissopimuksista nro 1, 14, 30, 47, 89 ja P89, 106, 132, 171 ja 175 sekä niihin liittyvistä suosituksista nro 116, 13, 103, 98, 178 ja 182. Suomi on ratifioinut osan em. sopimuksista.

2. ILOa koskeva tiedotustoiminta

Kansainvälisen työjärjestön toimintaa koskevat asiat pyritään ottamaan esille entistä vahvemmin erilaisissa seminaareissa ja muissa kokouksissa. Tavoitteena on ILO:n sopimusten ja suositusten

sekä muun toiminnan tunnetuksi tekeminen samoin kuin standardien sisällön parempi huomioiminen muussa toiminnassa.

Keskeisinä tiedotuskanavina ILO-asioista ovat ILOa koskevat alisivut työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla. Sivujen sisältöä pyritään edelleen laajentamaan ja kehittämään.

Toimitettavia ILO-asiakirjoja vuonna 2017 ovat

- Suomen ILO-neuvottelukunnan toimintakertomus vuodelta 2016 ja toimintasuunnitelma vuodelle 2017
- ILO:n 106. kansainvälinen työkonferenssi 2017: Suomen valtuuskunnan raportti ja ILO:n perussäännön mukainen eduskunnan informointi ILO:n työkonferenssin päätöksistä

Neuvottelukunta arvioi ”Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimukset” -julkaisun päivittämistä sekä sen relevantin sisällön saattamisesta nettiin helposti päivitettäväksi.

3. Muu toiminta

Yhteistyötä UM:n kanssa toivotaan voitavan tiivistää vuoden 2017 aikana. Neuvottelukunta keskustelelee ILO:n toiminnan vaikuttavuutta koskevasta MOPAN-arviosta.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit pyrkivät osallistumaan neuvottelukunnan edustajina YK-järjestelmän puitteissa Suomessa järjestettäviin tilaisuuksiin, joiden aihepiiri käsittelee ILO:n toiminta-alaa.

Neuvottelukunta pohtii toimintansa kehittämistä vuosittain syksyn viimeisessä kokouksessa.

ILO-neuvottelukunta voi TEM:n henkilöresurssit huomioiden arvioida edellytyksiä ratifioida ILO:n sopimuksia ottaen huomioon ILOssa käynnissä oleva standardien uudistamistyö.

4. Määrärahat

Suomen ILO-neuvottelukunnan toiminnasta aiheutuvat menot sisältyvät valtion talousarviossa vuodelle 2017 TEM:n budjettiluokkaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö maksaa ILOlle alkuvuodesta YK:n maksuskaalan mukaisen Suomen jäsenmaksun, joka vuonna 2017 on 1 723 303 Sveitsin frangia.

*****

Toimintasuunnitelma vuodelle 2017 on hyväksytty ILO-neuvottelukunnan kokouksessa 3.2.2017. Neuvottelukunta voi tehdä siihen muutoksia ja tarkistuksia tarpeen mukaan.